

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

avis 71.663/AG
du 20 juin 2022

advies 71.663/AV
van 20 juni 2022

sur

over

un avant-projet de loi
'modifiant l'article 69 des lois
sur le Conseil d'État,
coordonnées le
12 janvier 1973'

een voorontwerp van wet 'tot
wijziging van artikel 69 van de
wetten op de Raad van State,
gecoördineerd op
12 januari 1973'

Le 8 juin 2022, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables prorogé à huit jours ouvrables *, sur un avant-projet de loi 'modifiant l'article 69 des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973'.

L'avant-projet a été examiné par l'assemblée générale le 14 juin 2022. L'assemblée générale était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, président, Pierre VANDERNOOT, Martine BAGUET et Wilfried VAN VAERENBERGH, présidents de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE, Luc CAMBIER, Bernard BLERO, Wouter PAS, Koen MUYLLE, Patrick RONVAUX, Christine HOREVOETS et Inge VOS, conseillers d'État, et Gregory DELANNAY, greffier en chef.

Les rapports ont été présentés par Xavier DELGRANGE et Brecht STEEN, premiers auditeurs chefs de section.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Pierre VANDERNOOT.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 20 juin 2022.

*

* Cette prorogation résulte de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973, qui dispose que le délai de cinq jours ouvrables est prorogé à huit jours ouvrables dans le cas où l'avis est donné par l'assemblée générale en application de l'article 85.

Op 8 juni 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen verlengd tot acht werkdagen* een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet ‘tot wijziging van artikel 69 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973’.

Het voorontwerp is door de algemene vergadering onderzocht op 14 juni 2022. De Algemene vergadering was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, voorzitter, Pierre VANDERNOOT, Martine BAGUET en Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitters, Jeroen VAN NIEUWENHOVE, Luc CAMBIER, Bernard BLERO, Wouter PAS, Koen MUYLLE, Patrick RONVAUX, Christine HOREVOETS en Inge VOS, staatsraden, en Gregory DELANNAY, hoofdgriffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Xavier DELGRANGE en Brecht STEEN, eerste auditeurs-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Pierre VANDERNOOT.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 juni 2022.

*

* Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van vijf werkdagen verlengd wordt tot acht werkdagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de algemene vergadering met toepassing van artikel 85.

Suivant l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

« De hoogdringendheid van deze aanvraag wordt gemotiveerd als volgt. Er geldt dat middels het wetsontwerp wordt beoogd een substantiële uitbreiding van het personeelskader van de Raad van State te realiseren. Dit is absoluut en urgent noodzakelijk aangezien onder meer middels deze uitbreiding de doorlooptijd van procedures bij de afdeling Bestuursrechtspraak danig zal kunnen worden ingekort hetgeen de rechtszekerheid en de rechtsbescherming voor private partijen en overheden ten goede zal komen aangezien zij sneller over een definitieve uitspraak in een zaak zullen beschikken. Dit geldt des te meer aangezien een aantal urgente dossiers in het kader van het openbaar belang, zoals bv. dossiers in het kader van de relance en energietransitiedossiers, ter beoordeling aan de Raad van State (zullen) worden voorgelegd. Het is noodzakelijk dat dergelijke dossiers zo spoedig mogelijk kunnen worden behandeld en tot een definitieve uitspraak leiden. Tot slot geldt dat de uitbreiding van het personeelskader enige tijd in beslag neemt (uitschrijven vacatures, examens, analyses, benoemingsbesluiten, etc.) waardoor dit proces zo snel mogelijk in gang moet kunnen worden gezet, waarbij het voorleggen van het wetsontwerp aan het parlement een noodzakelijke en zo spoedig mogelijk te verwezenlijken eerste stap is ».

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet[‡], à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations suivantes.

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

1. Dans le cadre d'une réforme de la section de législation et de la section du contentieux administratif du Conseil d'État, actuellement en préparation au sein du Gouvernement, l'avant-projet de loi tend à modifier l'article 69 des lois coordonnées 'sur le Conseil d'État' (ci-après : « les lois coordonnées ») pour augmenter le cadre des conseillers d'État, des premiers auditeurs, auditeurs ou auditeurs adjoints et des greffiers.

Il insère également un alinéa 2 au sein de l'article 69 précité en manière telle que l'actuel alinéa unique de cette disposition en deviendrait l'alinéa 1er. Aux termes de cet alinéa 2, 1°, en projet, le nombre des quatorze présidents de chambre prévus par l'alinéa 1er, 1°, peut être augmenté d'une ou de deux unités, étant entendu que, dans ce cas, le nombre des conseillers d'État est diminué d'autant. Le 2° de cet alinéa 2 en projet comprend une disposition identique en ce qui concerne le nombre des quatorze premiers auditeurs chefs de section prévus par l'alinéa 1er, 2°,

[‡] S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité aux normes supérieures.

étant entendu que, dans ce cas, le nombre des premiers auditeurs, auditeurs ou auditeurs adjoints est diminué d'autant.

EXAMEN DE L'AVANT-PROJET

2. Selon l'exposé des motifs,

« [l]a réforme [envisagée] du Conseil d'État comprend deux composantes : une composante relative au fond concernant la réforme de la section de législation et de la section du contentieux administratif du Conseil d'État, et une composante relative à l'extension du cadre du personnel des deux sections du Conseil d'État ».

Pour pouvoir réaliser ce deuxième volet, qui fait l'objet du présent avant-projet de loi, l'auteur de l'avant-projet doit tenir compte du fait que, outre l'article 69, d'autres dispositions des lois coordonnées règlent le cadre du personnel des deux sections. Ainsi, l'article 79 des lois coordonnées dispose que la section de législation est composée de douze membres du Conseil d'État et son article 81 que la section de législation est divisée en quatre chambres. Les autres conseillers d'État composent la section du contentieux administratif qui, en vertu de l'article 86, est en principe divisée en onze chambres.

Pour atteindre l'objectif poursuivi par l'avant-projet, l'auteur de ce dernier devra donc veiller à ce qu'outre la modification en projet de l'article 69 des lois coordonnées, les modifications requises soient également apportées à d'autres dispositions, telles que les articles 76, 79, 81 et 83.

*

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten ‘op de Raad van State’, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling in de adviesaanvraag als volgt gemotiveerd:

“Er geldt dat middels het wetsontwerp wordt beoogd een substantiële uitbreiding van het personeelskader van de Raad van State te realiseren. Dit is absoluut en urgent noodzakelijk aangezien onder meer middels deze uitbreiding de doorlooptijd van procedures bij de afdeling Bestuursrechtspraak danig zal kunnen worden ingekort hetgeen de rechtszekerheid en de rechtsbescherming voor private partijen en overheden ten goede zal komen aangezien zij sneller over een definitieve uitspraak in een zaak zullen beschikken. Dit geldt des te meer aangezien een aantal urgente dossiers in het kader van het openbaar belang, zoals bv. dossiers in het kader van de relance en energietransitiedossiers, ter beoordeling aan de Raad van State (zullen) worden voorgelegd. Het is noodzakelijk dat dergelijke dossiers zo spoedig mogelijk kunnen worden behandeld en tot een definitieve uitspraak leiden. Tot slot geldt dat de uitbreiding van het personeelskader enige tijd in beslag neemt (uitschrijven vacatures, examens, analyses, benoemingsbesluiten, etc.) waardoor dit proces zo snel mogelijk in gang moet kunnen worden gezet, waarbij het voorleggen van het wetsontwerp aan het parlement een noodzakelijke en zo spoedig mogelijk te verwezenlijken eerste stap is”.

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten ‘op de Raad van State’, gecoördineerd op 12 januari 1973, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp[‡], de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat die drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

1. In het kader van een hervorming van de afdeling Wetgeving en van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State die op dit ogenblik wordt voorbereid door de Regering, strekt het voorontwerp ertoe artikel 69 van de gecoördineerde wetten ‘op de Raad van State’ (hierna: “de gecoördineerde wetten”) te wijzigen om het kader uit te breiden van staatsraden,

[‡] Aangezien het gaat om een voorontwerp van wet, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

eerste auditeurs, auditeurs of adjunct-auditeurs en griffiers.

Het voorontwerp voegt eveneens een tweede lid toe aan het vermelde artikel 69 waardoor het huidige enig lid van deze bepaling het eerste lid wordt. Luidens het ontworpen tweede lid, 1°, kan het aantal van veertien kamervoorzitters, bepaald in het eerste lid, 1°, verhoogd worden met een of twee eenheden; in dat geval wordt het aantal staatsraden met hetzelfde aantal verminderd. Het ontworpen tweede lid, 2°, bevat een identieke bepaling met betrekking tot het aantal van veertien eerste auditeur-afdelingshoofden waarin het eerste lid, 2°, voorziet; in dat geval wordt het aantal eerste auditeurs, auditeurs of adjunct-auditeurs met hetzelfde aantal verminderd.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP

2. De memorie van toelichting verduidelijkt dat

“[d]e [voorgenomen] hervorming van de Raad van State (...) twee luiken [behelst]: een inhoudelijk luik houdende de hervorming van de afdeling Wetgeving en de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en een luik houdende de uitbreiding van het personeelskader van de beide afdelingen van de Raad van State”.

Om dit tweede luik, waarop dit voorontwerp van wet betrekking heeft, te kunnen realiseren, moet de steller van het voorontwerp er rekening mee houden dat, naast artikel 69, andere bepalingen van de gecoördineerde wetten het personeelskader van de beide afdelingen regelen. Zo bepaalt artikel 79 van de gecoördineerde wetten dat de afdeling Wetgeving is samengesteld uit twaalf leden van de Raad van State, en bepaalt artikel 81 ervan dat de afdeling Wetgeving is ingedeeld in vier kamers. De overige staatsraden vormen de afdeling Bestuursrechtspraak, die krachtens artikel 86 in beginsel is ingedeeld in elf kamers.

Om de met het voorontwerp vooropgestelde doelstelling te bereiken, dient de steller van het voorontwerp er dus voor te zorgen dat naast de ontworpen wijziging van artikel 69 van de gecoördineerde wetten, ook de vereiste wijzigingen worden aangebracht in andere bepalingen, zoals de artikelen 76, 79, 81 en 83.

LE GREFFIER EN CHEF – DE HOOFDGRIFFIER

LE PRÉSIDENT – DE VOORZITTER

Gregory DELANNAY

Marnix VAN DAMME